

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของบุคลิกภาพ
2. ทฤษฎีบุคลิกภาพ
3. ทฤษฎีบุคลิกภาพกับการกีฬา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ เป็นคำที่นำมาใช้กันทั่วไปเพื่อนำมาบรรยายลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล นักการศึกษา นักจิตวิทยา ได้พยายามให้คำจำกัดความของบุคลิกภาพไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

แอลพอร์ต (Allport, 1965) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่มีปฏิกริยาต่อสิ่งเร้าในสังคม และเป็นคุณสมบัติในการปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น

ฮิลการ์ด (Hilgard, 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือแบบแห่งลักษณะของบุคคล และวิธีการแสดงออกซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล

มัน (Munn, 1969) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคนเป็นผลรวมของลักษณะทางพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ผลของบุคลิกภาพเกิดจากปฏิกริยาร่วมกันระหว่างสถานการณ์ทางชีวภาพ สถานภาพทางสังคม และอิทธิพลทางวัฒนธรรม

รัช (Ruch, 1965) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ รูปร่างลักษณะภายนอกที่ปรากฏให้เห็น และพฤติกรรมที่แสดงออก รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ภายในคน และลักษณะที่เป็นแบบฉบับของแต่ละคน

เอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1969) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือรูปแบบของพฤติกรรมที่อยู่ในแต่ละคน ซึ่งเป็นผลจากปฏิกริยาร่วมกันอย่างซับซ้อนของโครงสร้างของร่างกายจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

ไอเซนค (Eysenck, 1947) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพ คือ การกระทำทั้งหมด หรือเป็นแบบพฤติกรรมทั้งหมดของอินทรีย์ ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพเกิดจากการปะทะสัมพันธ์กันระหว่างส่วนสำคัญ 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ความคิด ลักษณะนิสัย อารมณ์ ความรู้สึก และองค์ประกอบทางร่างกาย

แคทเทล (Cattell, 1964) เชื่อว่า สถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ คือ ครอบครัว รองลงมาคือ โรงเรียน สถาบันอาชีพ กลุ่มที่บุคคลเป็นสมาชิก ศาสนา พรรคการเมือง และประเทศชาติ

สุชา จันทรเฒ (2522) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า บุคลิกภาพ ไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันในตัวบุคคล และวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรม ไม่จำเป็นว่า พฤติกรรมหรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะดีหรือไม่ดี ผิดหรือถูก

กันยา สุวรรณแสง (2533) กล่าวว่า “บุคลิกภาพ” คือลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2529) กล่าวว่า “บุคลิกภาพ” คือแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป เป็นลักษณะรวมของบุคคลนั้น อันประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกและลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไป

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533) กล่าวว่า “บุคลิกภาพ” คือคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล แสดงออกโดยพฤติกรรมที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนกำลังเผชิญอยู่ และพฤติกรรมนี้จะคงเสถียรคงวาพอสสมควร

จากคำจำกัดความที่นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวมาแล้วนั้น พอจะกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่ ทั้งพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็น และตลอดจนความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายใน โดยเป็นผลมาจากพันธุกรรม และการเรียนรู้ถึงสภาวะแวดล้อมที่ต่างกัน

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ความคิดเรื่องทฤษฎีบุคลิกภาพนี้ มีความแตกแยกไปมากมาย นักทฤษฎีแต่ละคน ก็มีความเชื่อต่าง ๆ กันออกไป ที่ไม่เหมือนกันก็เพราะแต่ละคนเน้นความสำคัญไปคนละอย่าง จากหนังสือทฤษฎีจิตวิทยาของ อบรม สันภิบาล (2520) ซึ่งพอจะสรุปกลุ่มนักทฤษฎี ซึ่งมีความเชื่อคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันในทฤษฎีบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. กลุ่มนักทฤษฎีที่มีความเชื่อทางด้านพลังแรงขับ (Dynamic Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีรากฐานมาจากแรงขับภายในบุคคล บุคลิกภาพของบุคคลจะต่างกันเพราะแรงผลักดันภายในที่ต่างกันนั่นเอง บางครั้งก็จะเกิดการขัดแย้งกันเองภายในบุคคล (Conflict) ส่วนบุคคลใดจะใช้วิธีการแก้ไขความขัดแย้งอย่างไร จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงบุคลิกภาพของเขา นักทฤษฎีที่มองบุคลิกภาพในแง่นี้มี فروยด์ (Freud)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ เชื่อว่าลักษณะจิตใจของบุคคลสามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super-Ego)

2. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแยกประเภทของบุคลิกภาพ (Type Theory)

กลุ่มนี้เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์อาจแยกออกเป็นหมู่หรือพวกได้ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ที่สำคัญคือ จุง (Jung) เชลดัน (Sheldon) และเครชเมอร์ (Kretschmer)

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของจุง ได้แบ่งไว้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. บุคลิกภาพที่ชอบเก็บตัว (Introversion) มีลักษณะเด่นคือ ไม่ชอบสูงส่งกับผู้อื่น ความคิดและตัดสินใจจะยึดตัวเองเป็นหลัก

ข. บุคลิกภาพที่ชอบแสดงตัว (Extroversion) มีลักษณะเด่นคือ เป็นคนเปิดเผย คุยเก่ง ำรง ปรึบตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมชนิดต่าง ๆ

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างของเชลดัน เขามีความเห็นว่าเป็นบุคลิกภาพของมนุษย์ขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะของคนนั้น โดยแยกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก. พวกที่มีรูปร่างอ้วนกลม ป้อม (Endomorphy)

ข. พวกที่มีรูปร่างสูงใหญ่เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อแข็งแรง (Mesomorphy)

ค. พวกที่มีรูปร่างบอบบาง ผอม (Ectomorphy)

2.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพของเครชเมอร์ ได้ศึกษาและวางหลักไว้ 4 พวก คือ

ก. พวกที่ร่างกายผอมสูง ตัวยาว แขนยาว ความสูงของร่างกายไม่สมดุลกับน้ำหนัก (Asthenic Typy) มีแนวโน้มเป็นคนเก็บตัว คิดมาก เฉื่อยชา

ข. พวกที่มีรูปร่างอ้วน เตี้ย คอใหญ่สั้น กระเพาะอาหารโต (Pyknic Type) มีแนวโน้มเป็นคนที่มีการมณเปลี่ยนแปลงไปมา

ค. พวกที่มีร่างกายแข็งแรงมาก กล้ามเนื้อเติบโตมาก และส่วนต่างของร่างกายเจริญทุกส่วน (Athletic Type) เป็นคนมีพลัง ก้าวร้าว และสดใสร่าเริง

ง. พวกที่ไม่จัดอยู่ในทั้งสามพวกแรก (Dysplastic Type)

3. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแบ่งบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัย (Trait Theory)

กลุ่มนี้มองบุคลิกภาพในแง่ของลักษณะย่อย ๆ หลายลักษณะรวมกัน

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีหลายคน เช่น แอลพอร์ต (Allport) และกิลด์ฟอร์ด (Guildford)

3.1 ทฤษฎีจิตวิทยาของแต่ละบุคคลของแอลพอร์ต ได้แบ่งแยกลักษณะบุคลิกภาพออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ

ก. ลักษณะสามัญ (Common Traits) ได้แก่ ลักษณะที่สามารถเปรียบเทียบกันได้กับบุคคลทุกคน เช่น เรื่องค่านิยมทางสังคม ศาสนา การเมือง การเศรษฐกิจ

ข. ลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Disposition) ได้แก่ ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ และทำให้เรามีบุคลิกภาพต่างกัน แอลพอร์ตได้แยกออกเป็นส่วนย่อย ๆ 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ลักษณะเด่นของบุคคล (Cardinal Traits)
2. ลักษณะร่วมที่หลายคนมีส่วนร่วมกับคนอื่น (Central Traits)
3. ทักษะของบุคคลที่มีในการตอบโต้สภาพการณ์ต่าง ๆ กัน

(Secondary Traits) โดยไม่เกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีต หรือความต้องการจากภายนอก

3.2 กิลด์ฟอร์ด (Guildford) แบ่งลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลตามคุณลักษณะ (Trait) ได้ 7 ลักษณะ คือ

3.2.1 ทางด้านความสนใจ (Interest) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำงานด้วยมือ

3.2.2 ทางด้านความต้องการ (Needs) เป็นความปรารถนาที่มีอยู่ชั่วชีวิตของมนุษย์ เช่น ความต้องการยกย่องนับถือ

3.2.3 ทางด้านทัศนคติ (Attitudes) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งของและความคิดเห็น เช่น ทัศนคติต่อการเมือง

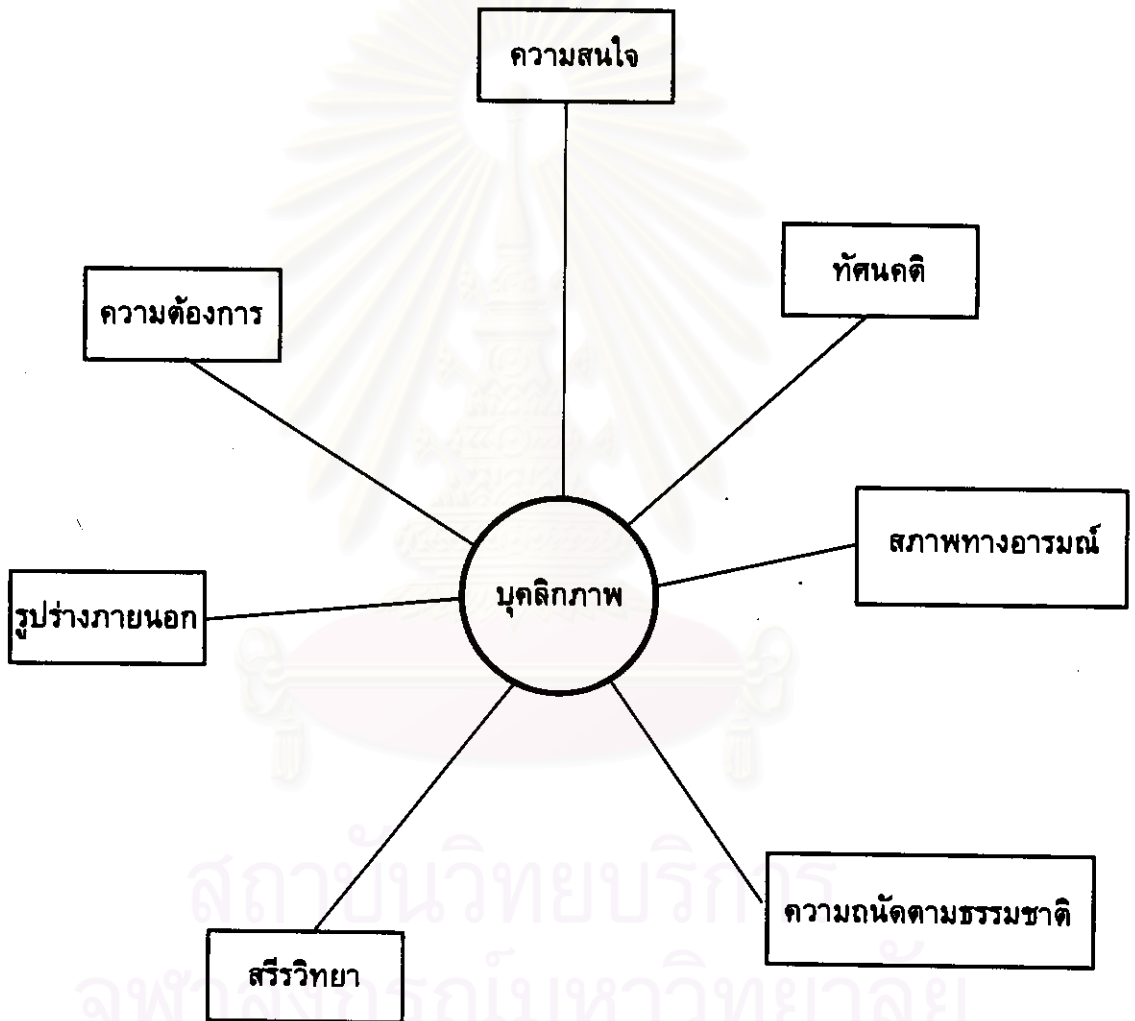
3.2.4 ทางด้านความถนัดตามธรรมชาติ (Aptitudes) เป็นเรื่องของความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ

3.2.5 ทางด้านสภาพทางอารมณ์ (Temperament) เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง

3.2.6 ทางด้านสรีรวิทยา (Physiology) เป็นเรื่องการทำงานของระบบอวัยวะต่าง ๆ เช่น การหายใจ

3.2.7 ทางด้านรูปร่างภายนอก (Morphology) เป็นเรื่องของโครงสร้างหรือรูปร่างของร่างกาย เช่น ความสูง น้ำหนัก

ลักษณะทั้ง 7 ประการ จะประสานสัมพันธ์ (Integrated Whole) เป็นหน่วยเดียวกัน ดังภาพ

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะที่เป็นส่วนประกอบของบุคลิกภาพตามทัศนะของกิลฟอร์ด (Guildford, 1959)

4. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่าบุคลิกภาพเป็นส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ

(Organismic Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เห็นว่า การเข้าใจบุคลิกภาพจำต้องเข้าใจส่วนรวมไม่สามารถแยกส่วนได้ ที่เขาเน้นมากก็คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนาไปได้อย่างดี ถ้าได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นักทฤษฎีในกลุ่มนี้ได้แก่ โรเจอร์ (Rogers) และมาสโลว์ (Maslow)

4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับคนของโรเจอร์ ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ส่วน คือ

ก. ศูนย์รวมของประสบการณ์ทุกชนิด (Organism) ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคล และที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วยทั้งหมดจะผสมผสานกันเรียกว่า ฟิโนมินัลฟิลด์ (Phenomenal Field)

ข. ส่วนของอัตราที่รวมความรู้สึกนึกคิดของเราไว้ทั้งหมด (Self) เป็นส่วนหนึ่งของฟิโนมินัลฟิลด์

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์ เชื่อว่ามนุษย์มีแรงผลักดัน โดยธรรมชาติที่จะแสวงหาในสิ่งที่ดิ่งาม ทฤษฎีของเขาได้ย้ำว่าในการตอบสนองของความต้องการต่าง ๆ จะต้องเริ่มจากขั้นต้น คือ ความต้องการทางสรีรวิทยาไปสู่ขั้นสูงตามลำดับ (ความต้องการ ความปลอดภัย ความต้องการเข้าร่วมสังคม) ถ้าความต้องการขั้นต่ำยังไม่ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นสูงจะไม่เกิดขึ้น

5. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่าบุคลิกภาพกำเนิดมาจากสังคมสิ่งแวดล้อมของบุคคล

(Social Determinants)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน โรงเรียน ชุมชน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ ฟรอมม์ (Fromm) และรายส์แมน (Riesman)

5.1 ทฤษฎีของฟรอมม์ เขามีความเชื่อว่าบุคลิกภาพของคนเป็นผลมาจากแรงกดดันของสังคมและวัฒนธรรมมากกว่าพัฒนาการทางร่างกาย เขาแบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

ก. บุคคลที่มีชีวิตอยู่อย่างเป็นประโยชน์ (Productive)

ข. บุคคลที่มีชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นประโยชน์ (Nonproductive) มี

4 พวก คือ

1. พวกที่ต้องอาศัยคนอื่นตลอดกาล (Receptive)
2. พวกที่พยายามต่อสู้ ชูกรีด (Exploitative)
3. พวกที่พยายามสะสมสิ่งต่าง ๆ (Hoarding)
4. พวกที่เปลี่ยนแปลงตัวเองตามสมัยนิยม (Marketing)

5.2 ทฤษฎีของรายส์แมน แบ่งลักษณะของคนเป็น 3 แบบ ตามพัฒนาการของสังคม คือ

- ก. ลักษณะของบุคคลที่มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างที่สังคมกำหนด (Tradition-directed)
- ข. ลักษณะของบุคคลที่ทำอะไรต่าง ๆ ตามที่ตนกำหนดไว้ (Inner-directed)
- ค. ลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เป็นอันดีกับคนอื่น (Other-directed)

ทฤษฎีบุคลิกภาพกับการศึกษา

ทฤษฎีบุคลิกภาพกับการศึกษาในแง่คิดของฟรอยด์ (Freud, 1965 อ้างถึงใน พิชิต เมืองนาโพธิ์, 2534) ซึ่งอาจพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การเล่นและการศึกษาถูกมองว่าเป็นทางออกสำหรับความกังวลอันเกิดจากความสับสนในตัวบุคคล ซึ่งความสับสนนั้นเกิดจากการถูกกั้นของสัญชาตญาณอันเกิดจากอิด (Id) และในรูปแบบของการเล่นที่พลังงานไปขับสัญชาตญาณ ถูกปลดปล่อย และได้รับความพึงพอใจในรูปแบบที่สังคมยอมรับ

2. ในวัยเด็ก ตามแต่ละขั้นตอนของจิต ตามทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud) เด็กได้เกิดความขัดแย้งทางอารมณ์ ซึ่งการเล่นมีบทบาททำให้เด็กค้นพบคำตอบของความขัดแย้งนี้ แต่เกิดภายใต้จิตใต้สำนึก การเล่นได้ดึงเอาเหตุการณ์สำคัญในอดีตออกมา และเด็กสามารถที่จะควบคุมความขัดแย้งนี้ได้

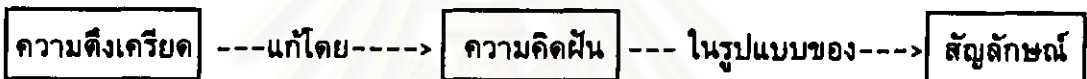
3. เด็กได้พบว่า การเล่นและการศึกษา ได้ให้โอกาสที่จะท้าทายศักยภาพทางสติปัญญา อารมณ์ และร่างกายของเขา โดยการทดสอบและทำให้สมบูรณ์ตามขั้นตอนในเรื่องของทักษะขึ้นไปเรื่อย ๆ อีกด้านหนึ่งคือการประสบผลสำเร็จในด้านตัวแทนสัญลักษณ์

4. เด็กบางคนในชีวิตจริงได้ถูกกดโดยภาวะแวดล้อมให้รับบทบาทที่ไม่พอใจ เป็นผู้ดู ผู้ตาม ในระหว่างการเล่น การศึกษา เขาได้เป็นผู้นำ ผู้แสดง ผู้ควบคุม

5. ในผู้ใหญ่การเล่นได้เกิดความรู้สึกเร้า ย้อนกลับไปยังวัยเด็ก ครั้งที่เขาได้ทำในสิ่งที่อยากทำ ทำให้ผู้ใหญ่ได้ประสบความสำเร็จ ชัยชนะซึ่งจะหาได้ยากกว่าในชีวิตปัจจุบัน

6. ในวัยรุ่น ได้มีงานทางด้านจิตใจ ซึ่งวัยรุ่นต้องทำให้สำเร็จ เพื่อไปเป็นผู้ใหญ่ที่บรรลุภาวะ เช่น การมีเอกลักษณ์แห่งตนแยกมาจากครอบครัว การมีอำนาจเหนือ Ego ของตน ด้านแรงขับทางเพศและความก้าวร้าว เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่วัยรุ่นต้องเผชิญ และบางส่วนจะช่วยให้วัยรุ่นประสบผลสำเร็จอย่างพอใจผ่านการกีฬา

เด็กได้รับรู้ถึงแรงขับทางเพศ ความก้าวร้าว และยังหาวิธีที่จะควบคุมและสร้างความพึงพอใจตามไปได้ การลดความตึงเครียดซึ่งเกิดจากแรงขับเหล่านั้น ส่วนใหญ่โดยเกิดจากความคิดฝัน (Fantasy) โดยทั่วไปออกมาในรูปของสัญลักษณ์ที่นี้ การกีฬาได้ให้หนทางในรูปแบบที่สังคมยอมรับ ในการที่จะแสดงออกและลดความตึงเครียด

ทฤษฎีของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) (อ้างถึงใน พิชิตเมืองนาโพธิ์, 2534) ซึ่งพอสรุปได้ว่า

ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) ขัดแย้งกับของฟรอยด์ (Freud) ตรงที่มาสโลว์ (Maslow) คิดว่ามนุษย์มีธรรมชาติของความดี แทนที่จะเป็นความชั่วร้ายหรืออิด (Id) ในทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud)

มาสโลว์ (Maslow) มองชีวิตว่าประกอบด้วยแรงขับดัน 2 ทางใหญ่ ๆ

1. แรงที่จะสนองความต้องการพื้นฐานซึ่งจำเป็นสำหรับการอยู่รอดทางกายภาพและจิตใจ

2. แรงซึ่งขับสู่ความรู้จักตนเอง ความสูงส่ง ความดีงามในตน

การที่จรรู้จักตนเองต้องทำให้ความต้องการพื้นฐานถูกตอบสนองเสียก่อน การทำงานของแรงขับทั้งสอง จึงเป็นการทำงานร่วมกัน ไม่ได้ขัดแย้งดังเช่นทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud)

มนุษย์มีความต้องการประสบผลสำเร็จ ตามความต้องการแต่ละขั้นแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับ

1. ความแตกต่างของแต่ละบุคคล

2. เหตุจากวัฒนธรรม

ในการกีฬา การพัฒนาแต่ละขั้นมีความสัมพันธ์กับกีฬาที่เล่น หมายถึง พฤติกรรม และกีฬาที่เล่น สะท้อนถึงความต้องการขั้นต่าง ๆ ของบุคคล

1. ความต้องการทางกายภาพ ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละเชื้อชาติบาง วัฒนธรรมอาจซ่อนเร้นอยู่ เช่น ในวัฒนธรรมที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนต่อธรรมชาติ กิจกรรม เช่น ล่าสัตว์ ตกปลา ยิงธนู เดินทางไกล อาจสะท้อนให้เห็นถึงการหาอาหาร

ได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับการเล่นของพวกเอสกีโม (Eskimo) ปรากฏว่าการกีฬาของ พวกเขาได้เน้นการร่วมมือมากกว่าการแข่งขันความสามัคคีเป็นหลักใหญ่ที่เด็กทุกคนต้องยึดถือ เพราะว่าในวัฒนธรรมของเอสกีโม (Eskimo) ทุกคนต้องให้ความร่วมมือทำงาน เป็นทีม จึงจะมีชีวิตอยู่ได้ในสภาวะแวดล้อมของเขา การกีฬาและการละเล่นได้สะท้อนให้เห็น ความต้องการทางกายภาพ

2. ในขั้นความปลอดภัย ผู้มีความรู้สึขาดขั้นนี้ อาจจะเข้าร่วมในกิจกรรมที่ ปลอดภัย สามารถควบคุมและทำนายได้ คนเหล่านี้แสวงหาชีวิตที่ราบรื่นและเป็นกิจวัตร ไม่ต้องการสถานการณ์ที่ไม่คาดหมาย หรือไม่เคยชิน แต่ต้องคำนึงถึงว่าบางครั้งมนุษย์อาจ เล่นกีฬาเพื่อสะท้อนและใช้เป็นเครื่องมือในการเอาชนะธรรมชาติ

3. ด้านความรักและการยอมรับ คนที่ขาดขั้นนี้จะเล่นกีฬาเพียงเพื่อให้ได้ความรัก และการยอมรับ ถ้าไม่ได้เขาก็จะเลิก เพียงได้เข้าร่วมกิจกรรมเขาก็จะพอใจ มักจะไม่เล่นกีฬาจน เป็นผู้ชนะเลิศหรือเล่นจนถึงจุดสูงสุด นอกเสียจากการเป็นเลิศเป็นบันไดสู่การเป็นที่ยอมรับ หรือความรัก

4. ด้านการนับถือตนเอง จะเห็นได้จากความรุนแรงของแรงขับที่ทำให้นักกีฬามีต่อ ความสำเร็จ และได้รับการนับถือจากสังคม สื่อมวลชน คนดู ซึ่งนำไปสู่การนับถือตนเอง

5. ผู้ที่สามารถรู้จักและค้นพบตนเอง ความแตกต่างระหว่างงาน ความสนุกสนาน จะหายไป พวกนี้จะเล่นกีฬาอย่างจริงจัง เพราะมันเป็นความต้องการของเขา โดยไม่มีแรงขับอื่น ๆ มาบังคับ เช่น นักกีฬาอาชีพบางคนได้กล่าวว่า เขาได้รับความพึงพอใจจากการกีฬาจน กระทั่งสามารถเล่นได้โดยไม่หวังผลตอบแทน ความกดดันและความเครียดเกิดจากการกีฬา ทำให้พวกเขา รู้สึกว่าเป็นการกระตุ้นที่ดีมากกว่าที่จะเกิดความทุกข์

เด็กที่เข้าร่วมในเกมที่ใช้ความเชื่อ ค้นพบ สร้างสรรค์ ส่วนใหญ่เพื่อความพยายามที่ จะมีอำนาจเหนือตนเองและสภาพแวดล้อม จะเห็นได้ว่ารูปแบบของการเล่นนี้ เพื่อสนองความ ต้องการทางด้านกายภาพและความปลอดภัย เป็นความต้องการออกกำลัง ต้องการความ ปลอดภัย และความมั่นคง ซึ่งช่วยให้เด็กได้เข้าอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เมื่อเด็กได้โตขึ้นมาความต้องการทางสังคมได้มีผลมากขึ้น และได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญของการศึกษา การศึกษาเพื่อสังคม สะท้อนให้เห็นความต้องการ ความรัก และการยอมรับ ก็พากลายมาเป็นความต้องการความสำเร็จ เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นและสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่จะนับถือตนเอง และการรับรู้จากสังคม

การศึกษาซึ่งเป็นพาหนะสำหรับการค้นพบตนเอง แม้ว่าจะเกิดขึ้นในบางครั้งสำหรับวัยรุ่น แต่ส่วนใหญ่การค้นพบและรู้จักตนเอง ต้องมีการบรรลุวุฒิภาวะเสียก่อนในด้านอารมณ์และสติปัญญา จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดในวัยผู้ใหญ่มากกว่าในวัยรุ่นและเด็ก

วิธีการสำรวจบุคลิกภาพ

จากความหมายของบุคลิกภาพที่ว่าเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบจากลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงออกให้เห็นได้ สามารถจะอธิบายหรือสำรวจได้ จึงมีนักจิตวิทยาและนักวิชาการพยายามหาวิธีการ และสร้างเครื่องมือ หรือแบบสอบถามเพื่อวัดบุคลิกภาพขึ้นแม้ยังไม่สามารถบ่งบอกแบบสอบถามที่สามารถวัดบุคลิกภาพได้ทุกแง่มุมหรือสมบูรณ์ก็ตาม แม้กระนั้นในการวัดบุคลิกภาพก็สามารถมีสิ่งที่ยอมรับกัน ว่าสามารถวัดบุคลิกภาพตามลักษณะที่ต้องการจะทราบได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. วัดพฤติกรรมจริง ๆ ของแต่ละบุคคล คือ พิจารณาว่าบุคคลนั้นทำอะไร ประพฤติตนอย่างไรต่อสภาพแวดล้อม และบุคคลทั่วไป ซึ่งทำได้ทั้งวิธีสังเกตและวิธีทดสอบ
2. วัดความเห็นของบุคคลอื่น ๆ คือ ค้นหาว่าบุคคลอื่น ๆ กล่าวถึงบุคคลนั้นอย่างไร ทำโดยวิธีการให้ผู้อื่นประมาณค่า
3. พิจารณาสິงที่บุคคลนั้นกล่าวถึงตนเอง คือ วิเคราะห์บุคคลนั้นว่ามองเห็นตนเองอย่างไร อาจทำโดยการสัมภาษณ์ ให้ตอบแบบสอบถาม หรือกรอกรายการสำรวจ สามารถทำเป็นมาตรฐานได้ โดยคะแนนของคำตอบที่มีอยู่ในรายการสำรวจหรือแบบสอบถามจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นภาพเรื่องบุคลิกภาพของบุคคลนั้น
4. สมมุติภาพการณ์ให้บุคคลนั้นพิจารณาแล้ววัดพฤติกรรมของบุคคลนั้นในสภาพการณ์นั้น ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้แสดงตนเองเต็มที่ วิธีการนี้ปฏิบัติได้โดยสมมุติเหตุการณ์ หรือรูปหมึก หรือรูปภาพ ภาพปั้นต่าง ๆ ให้กับบุคคลที่ถูกวัดพิจารณาแล้วให้แสดงพฤติกรรมออกมา พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกวัดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการสะท้อนบุคลิกภาพของผู้นั้น

อาตามส์ (Adams, 1963) ให้ความเห็นว่า การที่จะสำรวจบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลนั้นทำได้ 2 วิธี คือ

1. การสำรวจทางจิตวิทยา (Psychometric Approach) ซึ่งพยายามที่จะคาดคะเนแต่ละลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ประกอบด้วยแบบสอบถาม หรือแบบสำรวจบุคลิกภาพ (Personality Questionnaire or Inventory) วิธีฉายออก (Projective Techniques) ซึ่งอาจจะใช้วิธีสัมภาษณ์หรืออาศัยอัตชีวประวัติ

2. การสำรวจทางคลินิก (Clinical Approach) ซึ่งใช้การสังเกตสัมภาษณ์และเทคนิคอื่น ๆ ที่ได้จากแนวทางที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของแต่ละคน ปัญหาและความขัดแย้งแต่ละคน

ฟรีแมน (Freeman, 1963) ได้แบ่งวิธีการประเมินบุคลิกภาพออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scales) ใช้ในการประมาณค่านิยมทางสังคม ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ สถานภาพในกลุ่ม ความชอบไม่ชอบ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ประเมินค่าต่อบุคคล ๆ หนึ่ง โดยใช้ผู้ตัดสินมากกว่า 1 คน ถ้าผู้ตัดสินมากเท่าไร ความแม่นยำก็จะยิ่งมากขึ้น และจะลดความคลาดเคลื่อนลงด้วย

2. รายการสำรวจบุคลิกภาพ (Personality Inventories) เป็นแบบสอบถามสำหรับประเมินค่าตัวเอง ซึ่งไม่เฉพาะแต่พฤติกรรมที่เปิดเผย แต่รวมถึงความรู้สึกที่มีต่อตนเองต่อคนอื่น และสิ่งแวดล้อม เป็นการประเมินผลจากการพิจารณาตัวเอง

3. แบบฉายออก (Projective Tests) มีหลายแบบ ได้แก่ ภาพ (Pictures) หยดหมึก (Ink blots) ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Sentence) ความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ (Word Association) การเขียนและการวาดรูป (Writing and Drawing) เพื่อที่จะเลือกคำตอบซึ่งแสดงถึงโครงสร้างบุคลิกภาพส่วนตัว ความรู้สึกค่านิยม เจตนาารมณ์ ลักษณะการปรับตัว เป็นการฉายให้เห็นบุคลิกภาพภายใน โดยดูจากการตีความและการสร้างสรรค์ ซึ่งไม่สามารถใช้รายการสำรวจได้

ดุย ชุมสาย (2508) ได้อธิบายถึงวิธีสำรวจบุคลิกภาพว่ามีอยู่ 5 วิธีด้วยกัน คือ

1. วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนงแต่ปรากฏการณ์อันซับซ้อนอย่าง เช่น พฤติกรรมของคน เป็นสิ่งที่สังเกตพิจารณาให้ได้เรื่องราวละเอียดถี่ถ้วนได้ยาก เราต้องเลือกเพียงปฏิบัติการอันใดอันหนึ่งเป็นคราว ๆ ไป

2. วิธีการทดสอบ การทดสอบประกอบด้วยข้อบกพร่อง หลายสิบข้อ ซึ่งผู้ถูกทดสอบตั้งขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน ซึ่งบางข้อเป็นคำถามเกี่ยวกับความกลัว ความวิตกกังวล บ้างก็เกี่ยวกับความนิยมในลัทธิการเมือง หรือเศรษฐกิจต่าง ๆ บ้างก็เกี่ยวกับความสนใจในสิ่งต่าง ๆ หรือปฏิบัติการที่คนทำอยู่เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ

เป็นต้น ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือร่วมใจเป็นผู้ทดสอบในการตอบคำถามต่าง ๆ เพื่อให้การทดสอบได้ผลตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นวิธีนี้จึงใช้ได้สำหรับรวบรวมข้อเท็จจริงบางชนิดเท่านั้น

3. การประเมินค่าโดยการเลือกลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นเครื่องเช็ดชูให้บุคลิกภาพเด่นสะดุดตา เช่น ความสงบสุข แล้วให้หลาย ๆ คนช่วยกันประเมินดูว่า บุคลิกภาพของผู้ถูกประเมินค่าอันนั้นตกอยู่ในขั้นไหน คือมีความสงบเสถียรมากน้อยเพียงไร โดยมากจะแบ่งขนาดของลักษณะต่าง ๆ ออกเป็น 5 หรือ 7 ส่วน ตั้งแต่มากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด ตามหลักการแจกแจงปกติในระเบียบวิธีสถิติ การประเมินค่ายิ่งมากคน การประเมินค่าก็ยิ่งถูกต้องแน่นอนขึ้น เพราะการลำเอียงจะหักลบกัน ตัวเลข 1 2 3 4 5 แสดงปริมาณของลักษณะ และเป็นประโยชน์ในการคิดคำนวณ เพื่อจะเปรียบเทียบตามระเบียบวิธี

4. การวิเคราะห์ตัวเอง คือ การประเมินค่าตัวเอง แบบวิเคราะห์ตัวเองจะเป็นคำถามปรนัย การวิเคราะห์ตนเองนี้จะมีประโยชน์ในการเลือกอาชีพ ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน

5. การสัมภาษณ์ มีหลักการคล้าย ๆ กับการวิเคราะห์ตัวเอง ต่างกันที่ว่ามีผู้สัมภาษณ์มาตั้งคำถามให้เราคิดตอบ เพื่อวิเคราะห์ตัวเอง ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จัดบันทึก และประเมินค่าบุคลิกภาพของเรา ผู้สัมภาษณ์ไม่ใช่คำถามจริง ๆ แต่การสัมภาษณ์จะดำเนินไปเหมือนการสนทนา ผู้ถูกสนทนาจะไม่รู้ตัวว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพ

แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF)

แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ เป็นแบบรายงานตนเอง (Self report questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นโดย เรย์มอน บี. แคทเทล (Raymond B. Cattell, 1964) เชื่อว่าการที่จะเข้าใจบุคลิกภาพของคน ๆ หนึ่ง จำเป็นต้องทำความเข้าใจโครงสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพ ซึ่งแคทเทลเน้นถึงอุปนิสัย โดยแบ่งเป็นอุปนิสัยพื้นผิว และอุปนิสัยต้นตอ โดยให้ความสำคัญกับอุปนิสัยต้นตอว่ามีส่วนผลักดันให้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ซึ่งจะแสดงให้เห็นเป็นอุปนิสัยพื้นผิวออกมาหลาย ๆ อย่าง และจากการศึกษาโครงสร้างบุคลิกภาพโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ แคทเทลพบอุปนิสัยอันเป็นรากฐานหลายชนิด และนำมาจัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของบุคคลเพียง 16 ลักษณะ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 16 ลักษณะที่ได้นำมาสร้างเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ขึ้น

การพัฒนาแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF)

แคทเทล (Cattell, 1964) ได้นำคำคุณศัพท์ที่เกี่ยวกับความรู้สึก การแสดงออก และบุคลิกภาพ จำนวน 4,000 คำ ซึ่ง แอลพอร์ต และออดเบิร์ต (Allport and Odbert, 1936 อ้างถึงใน ฌูซยา คองมหาฤกษ์, 2536) เป็นผู้รวบรวมไว้ มาจัดเป็นกลุ่มคำคุณศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันได้ทั้งหมด 180 กลุ่ม จากนั้นใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) เหลือกลุ่มคำ 45 กลุ่ม และได้วิเคราะห์ต่อมาจนเหลือองค์ประกอบ A ถึง O ซึ่งองค์ประกอบที่พบนี้ จัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของบุคลิกภาพ (Primary Source Traits of Personality) ต่อมาแคทเทล (Cattell, 1964) ได้ตัดองค์ประกอบบางตัวที่ไม่เหมาะสมออกไป และเพิ่มองค์ประกอบ Q1, Q2, Q3 และ Q4 ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากการวิเคราะห์ทางด้านภาษา แต่เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน ดังนั้นแบบทดสอบบุคลิกภาพจึงมีองค์ประกอบทั้งหมด 16 องค์ประกอบ (16 PF) มีข้อคำถามทั้งหมด 187 ข้อ

ความตรงของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF)

แคทเทล (Cattell, 1964) ได้กล่าวถึงความตรงของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ไว้ในคู่มือของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) มีความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion Related Validity)

ส่วนในประเทศไทยนั้น ประภา เชื้อภักดี (2526) ได้นำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) มาเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดยให้คำถามแต่ละข้อนี้มีความหมายตรงกับความหมายเดิมให้มากที่สุด

ความเที่ยงของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF)

ในต่างประเทศได้มีผู้ทำการศึกษาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ทั้งฟอร์ม A และ B ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.70 (Oscar Krisen Burose, 1987 อ้างถึงใน ฌูซยา คองมหาฤกษ์, 2536)

จากคู่มือแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (The manual for the 16 PF, 1972) ได้รับรายงานค่าความเที่ยงซึ่งหาโดยวิธี test - retest ได้ค่าความเที่ยง 0.58 - 0.83 (John P. Graham, 1984 อ้างถึงใน ฌูซยา คองมหาฤกษ์, 2536)

ส่วนค่าความเที่ยงของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ที่ได้จากการแปลและเรียบเรียงโดย ประภา เชื้อภักดี (2526) และได้ทดสอบค่าความเที่ยงโดยทดสอบ

test - retest กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าความเที่ยง 0.61 - 0.88 (ดังภาคผนวก ค) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ฉบับนี้ในการศึกษาบุคลิกภาพของนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 28 ที่จังหวัดนครสวรรค์

จะเห็นได้ว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) นั้น เป็นแบบทดสอบที่ดีมีความเป็นมาตรฐาน ตั้งแต่การสร้างแบบทดสอบ ในการแปลผลก็สามารถแปลได้หลายระดับ ตั้งแต่การแปลผลในชั้นองค์ประกอบพื้นฐาน (Primary Factors) ซึ่งจะได้ผลเป็นลักษณะอุปนิสัย (Traits) ในด้านต่าง ๆ 16 ด้าน ว่าบุคคลนั้นมีอุปนิสัยเป็นอย่างไร จากนั้นนำมาวิเคราะห์ต่อในด้านการจัดกลุ่มองค์ประกอบชั้นที่ 2 (Second-Order Factors) ซึ่งจะได้ประเภท (Type) ของบุคลิกภาพของคนนั้น ซึ่งแบ่งเป็น 8 กลุ่ม และจาก 8 กลุ่มยังสามารถนำมาวิเคราะห์ได้เป็นแบบอย่าง (Pattern) ของบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ซึ่งทำให้ผู้แปลสามารถทำนายบุคลิกภาพโดยรวม ตลอดจนแนวโน้มที่จะเกิดลักษณะต่าง ๆ ได้

แบบทดสอบนี้มีการใช้อย่างกว้างขวางในวงการต่าง ๆ แต่เท่าที่ผ่านมากการใช้เกณฑ์ปกติในการให้คะแนนยังเป็นของต่างประเทศ ถ้ามีการสร้างเกณฑ์ปกติที่เป็นของคนไทย จะทำให้การใช้แบบทดสอบนี้มีความเป็นมาตรฐานเหมาะสมกับคนไทยมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

คอนเนล (Connel, 1967 อ้างอิงใน อุดม พิมพา, 2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของการแข่งขันที่มีต่อระดับความวิตกกังวลของนักกีฬามาสเกตบอลหญิง" กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬามาสเกตบอลหญิงของวิทยาลัยสปริงฟิลด์ (Springfield College) จำนวน 11 คน พบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของความวิตกกังวลเฉพาะตัว (Trait Anxiety) ไม่มีความแตกต่างกันในสถานการณ์ระหว่างก่อนฤดูกาลแข่งขันและหลังฤดูกาลแข่งขัน
2. มีความแตกต่างกันในระดับความวิตกกังวล เมื่ออยู่ในสภาพหลังการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องมาจากการแพ้ของทีมเป็นตัวแปรสำคัญ
3. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างระดับความวิตกกังวลของการแข่งขัน 3 ครั้ง มีลักษณะความวิตกกังวลต่ำ สาเหตุที่สำคัญคือ ระดับความซับซ้อนของการแข่งขัน และปฏิกิริยาทางอารมณ์ที่ตอบสนองต่อการแพ้ของทีม

ลูคฮาร์ท (Lukehart, 1969) ได้ทดสอบบุคลิกภาพของเด็กชายที่มีอายุระหว่าง 12- 13 ปี โดยใช้แบบทดสอบ เจ.อี.พี.ไอ. (Junior Eysenck Personality Inventory) โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เลือกเรียนอเมริกันฟุตบอล หรือกลุ่มที่เป็นนักกีฬา กับกลุ่มที่ไม่ได้เลือกเรียนอเมริกันฟุตบอล หรือกลุ่มที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา ผลการศึกษาแสดงว่า กลุ่มที่เป็นนักกีฬามีลักษณะการแสดงตัวสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา และเมื่อได้ทดสอบซ้ำอีกครั้งเมื่อมีการแข่งขัน ปรากฏว่าผู้ที่ เป็นนักกีฬามีลักษณะการแสดงตัวสูงขึ้นกว่าเดิม ส่วนผู้ที่ ไม่ได้เป็นนักกีฬานั้น มีลักษณะการแสดงตัวลดลงกว่าเดิม

โกลาส (Golas, 1971) ได้ทดสอบบุคลิกภาพของนักกีฬาประเภทชก จำนวน 46 คน นักกีฬาประเภทบุคคลจำนวน 36 คน และผู้ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาจำนวน 40 คน โดยใช้แบบทดสอบ อี.พี.ไอ. (Eysenck Personality Inventory) พบว่า ผู้ที่เป็นนักกีฬามีลักษณะการแสดงตัวสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาอย่างมีนัยสำคัญ

มอร์แกน และ คอสทิล (Morgan and Costill, 1972 อ้างถึงใน Mark, H. Anshel, 1990) ได้สำรวจบุคลิกภาพของนักวิ่งมาราธอนและนักมวยปล้ำ โดยใช้แบบทดสอบ อี.พี.ไอ. (Eysenck Personality Inventory) พบว่า นักวิ่งมาราธอนมีลักษณะแบบเก็บตัว ส่วนนักมวยปล้ำมีลักษณะแบบแสดงตัว และพบอีกว่าทั้งนักมวยปล้ำและนักวิ่งมาราธอนมีความมั่นคงทางอารมณ์สูง

กอร์แมน (Gorman, 1989) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความกลัวกับความสำเร็จ ความโดดเด่น และบุคลิกภาพของนักกีฬาที่มีความสามารถสูง ปัญหาบางด้านของบุคลิกภาพสัมพันธ์กับการแสดงความสามารถของนักกีฬาซึ่งมีการศึกษาที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามความหวาดกลัวต่อความสำเร็จ ความโดดเด่น ไม่มีผลต่อการปฏิบัติตามหลักวิชาการซึ่งได้จากการตรวจสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันต่อนักกีฬาในทางปฏิบัติ หรือหลักใหญ่ทั้งภายในและภายนอกที่เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพ โดยการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพในการจัดประชุม นักกีฬาทั้งหมด 125 คน โดยเอาคะแนนที่ได้มาจากเครื่องมือที่ทำการทดสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ พบว่า บุคลิกภาพของนักกีฬาที่มีความสามารถสูงค่อนข้างจะมีความโดดเด่นและประสบผลสำเร็จ เป็นผู้ที่มีความอบอุ่น อารมณ์ดี มีความเป็นผู้ใหญ่

เรย์ลีย์ (Reilly, 1974 อ้างถึงใน Mark H. Anshel, 1990) ได้ศึกษาค้นคว้าบุคลิกภาพของนักกีฬาชายที่ได้รับชัยชนะ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ของแคทเทล (Cattell) ในกีฬาชกเกอร์ พบว่า มีความมั่นคง เปิดเผย ตี้อึง มีสมรรถภาพสูงและใช้แบบทดสอบ เอ็ม เอ็ม พี ไอ (MMPI) ในประเทศแถบยุโรป พบว่า ผู้เล่นชกเกอร์ส่วนมากจะก้าวร้าวและมีความโดดเด่น

ครอลล์ และ ปีเตอร์สัน (Kroll and Peterson, 1964: อ้างถึง Mark H. Anshel, 1990) ได้สรุปลักษณะบุคลิกภาพของนักกีฬาหญิงที่ประสบความสำเร็จ ของทีมโอลิมปิกสหรัฐอเมริกา ปี 1964 พบว่า นักกีฬาจะมีความโดดเด่น ก้าวร้าว ผงูภัย ย่อนไหว อิสระ ช่วยตัวเองได้ และไม่เปิดเผยมากกว่าผู้หญิงในทีมกีฬาอื่น ๆ และลักษณะทั่วไปจะมีแรงจูงใจต่ำ

ลินสตรอม (Lindstrom, 1990) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องลักษณะบุคลิกภาพนักวิ่งระยะมาราธอนพิเศษระหว่างผู้ที่ถึงเส้นชัยกับไม่ถึงเส้นชัย เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพระหว่างกลุ่ม โดยการวิ่งมาราธอนระยะทาง 100 ไมล์ ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิ่งชาย 46 คน ที่มีอายุระหว่าง 36 - 46 ปี ซึ่งเคยเข้าแข่งขันวิ่งมาราธอนระยะทาง 50 ไมล์ และ 100 ไมล์ และกลุ่มที่ปัจจุบันเป็นนักวิ่งมาราธอน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาภูมิหลังเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ สุขภาพ และการถอนตัวออกจากการแข่งขันก่อนเข้าการแข่งขัน ผลการทดลองสรุปได้ว่า กลุ่มผู้ที่ถึงเส้นชัยและไม่ถึงเส้นชัยมีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกัน โดยกลุ่มถึงเส้นชัยได้คะแนนด้านความแข็งแรง ซึ่งวัดภายหลังการแข่งขันสูงกว่ากลุ่มไม่ถึงเส้นชัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มไม่ถึงเส้นชัยได้คะแนนด้านการแสดงออกความก้าวร้าว ความซึมเศร้า และความโกรธ สูงกว่ากลุ่มถึงเส้นชัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มถึงเส้นชัยได้วิ่งระยะทางมากกว่ากลุ่มไม่ถึงเส้นชัยเป็นระยะทาง 20 ไมล์

แซนดลิน (Sandlin, 1992) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักมาราธอน จุดประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อวางแผนในการคัดเลือกนักวิ่งมาราธอน ซึ่งศึกษาโดยใช้อาสาสมัครในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 76 คน พบว่า ผู้ที่เข้าเส้นชัย 33 เปอร์เซนต์แรกของการแข่งขันเป็นผู้ที่มีความเอนเอียงในการตอบแบบสอบถามและส่วนมากจะไม่สะดวก และนักมาราธอนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง มีความเฉลียวฉลาด มีอารมณ์มั่นคง และกระตือรือร้น

แซมบู (Zambo, 1993) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างในการเลือกคุณลักษณะหาบุคลิกภาพ โดยมีข้อบังคับกฎระเบียบทางด้านศิลปะการต่อสู้ของผู้ฝึกวิชาชีพ จากการวิจัยทางด้านจิตวิทยากฎระเบียบของศิลปะการต่อสู้ พบว่า การฝึกเป็นสิ่งที่มีความค่านำปฏิบัติอย่างยิ่ง จากการศึกษาถึงความแตกต่างในการเลือกบุคลิกภาพลักษณะในจำนวน 112 คน ของสหราชอาณาจักร กัง ชู โด มู เด็ก ควัน เป็นสโมสรแห่งหนึ่งที่เริ่มต้นด้วยพื้นฐานระหว่างการฝึก และตามด้วยระดับที่สูงขึ้นไป ในการฝึกศิลปะการต่อสู้จากสมมุติฐาน พบว่า วิชาชีพจะมีความก้าวหน้าในการฝึกมากถ้าเริ่มต้นจากขั้นพื้นฐานก่อน และแน่นอนที่สุดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 อย่าง คือ ลักษณะภายนอกต้องมีความร่าเริง แจ่มใส ประกอบด้วย มีบุคลิก

นำเชื่อถือ มีความสุขุม รอบคอบ ผลจากการวิจัยจากแบบทดสอบ เอ็น อี โอ พีไอ-อาร์ (NEO PI-R) มีข้อเสนอแนะของผู้ฝึกวิชาชีพนั้นว่าเริ่มต้นการฝึกจากพื้นฐานก่อนจะได้ผลสำเร็จและมีความสมบูรณ์แข็งแรงคือ จากข้อมูลเสนอแนะในอนาคต พบว่า การเล่นเป็นกลุ่มจะช่วยลดความเครียด ทำให้เกิดความอบอุ่นและการบังคับตนเองให้มีกฎเกณฑ์เพิ่มมากขึ้น ภายในกลุ่ม จากการวิจัยพบว่า การเล่นเป็นทีมจะทำให้ได้รับความรู้และมีสุขภาพดี

งานวิจัยในประเทศ

ซูชีพ ย่อนโลกสูง (2516) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพการแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมพลเมืองดี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์และศรีสะเกษ ในปี 2515 ผลการศึกษาพบว่า ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเชื่อมั่นในตนเอง และบุคลิกภาพการแสดงตัวเด็กชายและหญิงมีความวิตกกังวลไม่แตกต่างกัน

การุณี สุหรัย (2521) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเกิดและบุคลิกภาพของวัยรุ่นใหม่ โดยใช้แบบทดสอบอีพีพีเอส (EPPS) เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นลูกคนโต คนกลาง และคนสุดท้ายว่าแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันเพียงใด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยลูกคนโต 76 คน คนกลาง 97 คน และคนสุดท้าย 60 คน จากครอบครัวซึ่งมีจำนวนพี่น้อง 3 - 5 คน ซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคณะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2521 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เป็นลูกคนโต คนกลาง และคนสุดท้าย มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความต้องการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นิสิตหญิงมีลักษณะทางบุคลิกภาพ ด้านความต้องการยกย่องผู้อื่น ความต้องการไมตรีสัมพันธ์ ความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความต้องการขอความช่วยเหลือ และความ ต้องการเปลี่ยนแปลงสูงกว่านิสิตชาย แต่มีความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น และความต้องการคบเพื่อนต่างเพศต่ำกว่านิสิตชาย

อุไร สิงห์โต (2522) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุระหว่าง 15-17 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบเอ็มพีไอ (MPI) และมาตราประเมินค่าจากอาจารย์ผู้สอน ใช้สำหรับจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว ผลการวิจัยแสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และยังพบอีกว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

วรสฤษฎ์ ปิงเมือง (2523) ทำการศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาวิชาเอก
พลศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่วัดด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย พบว่า

1. นิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีคะแนนบุคลิกภาพ
ด้านการเจริญวัยทางสังคมสูงและด้านความยืดหยุ่นต่ำ
2. นิสิตนักศึกษาชาย กับนิสิตนักศึกษาหญิง ในแต่ละมหาวิทยาลัย มีคะแนน
บุคลิกภาพด้านการเจริญ มีอำนาจเหนือผู้อื่น และด้านการเข้าสังคมไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัย มีคะแนนบุคลิกภาพ 8 ลักษณะแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ บุคลิกภาพด้านความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดีด้าน
ความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านความอดทน ด้านลักษณะที่พบในคนส่วนมาก
ด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น ด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง
และด้านประสิทธิภาพทางสติปัญญา

กนกวลี เสริมพงศ์ (2524) ทำการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพ และลักษณะความสนใจ
ทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการได้เข้าร่วมให้คำปรึกษา โดยใช้
แบบทดสอบอีพีพีเอส (EPPS) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษาการเข้าร่วมการปรึกษา
เชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีอิทธิพลหรือไม่ต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะบุคลิกภาพ และความสนใจทาง
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของ
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ปีการศึกษา 2521 ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 คน ผลการ
วิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพ ก่อนการปรึกษาและหลังการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น
ความต้องการเปลี่ยนแปลง ความต้องการแสดงออก และความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น นักเรียน
ส่วนใหญ่มีความสนใจในอาชีพด้านงานนอกสำนักงานและงานวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น

อุดม พิมพา (2526) กล่าวถึงความวิตกกังวลกับการเล่นกีฬาไว้ว่า ...นักกีฬาที่มีความ
ความวิตกกังวลสูง ให้พยายามลดภาวะทางอารมณ์ลง ส่วนผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำก็จะทำให้
ผลของการเล่นกีฬาได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร นั่นคือ ความวิตกกังวลมีผลต่อการเล่นกีฬา ถ้านักกีฬา
วิตกกังวลอยู่ในระดับที่สูงหรือต่ำมาก ก็จะทำให้ขีดความสามารถของนักกีฬาค่อนข้างต่ำ...

ความวิตกกังวลของนักกีฬาทั่วไปมักเป็นแรงขับให้ปรากฏ ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าว
อันเนื่องมาจากความคับข้องใจ ความว้าวุ่นสับสน ความกดดัน การขาดความเชื่อมั่น ความหุดหู่
และความท้อถอย ปัจจัยเหล่านี้คือยสัต์กัั้นความสะดวกสบายทั้งปวงของนักกีฬา ซึ่งระดับ
ความก้าวร้าวที่แสดงออกมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางด้านอารมณ์ของแต่ละบุคคล
ถ้าพยายามลดระดับความก้าวร้าวของนักกีฬาลงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับสภาพของเกม
การแข่งขัน จะทำให้การแสดงความสามารถของนักกีฬามีประสิทธิภาพและมีคุณค่าที่สุด

วิบูลย์ มณีฉาย (2526) ทำการศึกษาเรื่องการสำรวจบุคลิกภาพของนักกีฬา โดยใช้แบบสำรวจซีพีไอ (CPI) พบว่า นักกีฬาเป็นผู้มีความเรียบร้อย สุขุมรอบคอบ อ่อนน้อม ว่าง่าย ขยัน ชอบทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ยึดมั่นในแบบแผนและวิธีการต่าง ๆ ควบคุมตนเองได้ มีความสัตย์ซื่อและความรับผิดชอบ ชอบช่วยเหลือ และสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น สนใจในกิจกรรมของเพศชาย ชอบแสดงคนและคนตรงไปตรงมา แต่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดที่เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่ชอบความหวังอะไรล่วงหน้า สนใจในวงแคบ คิดและทำอะไรได้ช้า ไม่พิถีพิถัน มีความโน้มเอียงในทางเผด็จการ และเป็นคนขี้ระแวง

จันทร์พิมพ์ พลพะวงศ์ (2528) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลของนักกีฬาประเภททีม โดยการเปรียบเทียบความวิตกกังวล ระหว่างนักกีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ (บาสเกตบอล) กับนักกีฬาประเภททีมที่ไม่มีการปะทะ (วอลเลย์บอล) ผลปรากฏว่า

1. ความวิตกกังวลเฉพาะสถานการณ์ (State anxiety) ระหว่างนักกีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ (บาสเกตบอล) กับนักกีฬาประเภททีมที่ไม่มีการปะทะ (วอลเลย์บอล) ก่อนการแข่งขันและหลังการแข่งขันในรอบแรกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรอบที่สอง รอบรองชนะเลิศและรอบชิงชนะเลิศ ความวิตกกังวลเฉพาะสถานการณ์ ไม่แตกต่างกัน

2. ความวิตกกังวลเฉพาะสถานการณ์คู่ชิงชนะเลิศ ก่อนการแข่งขันและหลังการแข่งขัน ของนักกีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ (บาสเกตบอล) ในรอบแรก รอบรองชนะเลิศ และรอบชิงชนะเลิศ และนักกีฬาประเภททีมที่ไม่มีการปะทะ (วอลเลย์บอล) ในรอบชิงชนะเลิศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในรอบอื่น ๆ นักกีฬาประเภททีมที่ไม่มีการปะทะ (วอลเลย์บอล) มีความวิตกกังวลเฉพาะการณณ์ ไม่แตกต่างกัน

3. ความวิตกกังวลเฉพาะตัว (Trait anxiety) ของนักกีฬาทีมที่มีการปะทะ (บาสเกตบอล) กับนักกีฬาประเภททีมที่ไม่มีการปะทะ (วอลเลย์บอล) ก่อนการแข่งขันและหลังการแข่งขัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความวิตกกังวลเฉพาะตัวของเฉพาะกลุ่มนักกีฬาทีมที่มีการปะทะ (บาสเกตบอล) และนักกีฬาประเภททีมที่ไม่มีการปะทะ (วอลเลย์บอล) ก่อนการแข่งขันและหลังการแข่งขันมีความวิตกกังวลเฉพาะตัวไม่แตกต่างกัน

นงเยาว์ พึ่งพา (2529) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร ทำการศึกษาจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารที่มีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับทดสอบนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบฉบับนี้วัดคุณลักษณะความเป็นทหาร 8 คุณลักษณะ คือ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

ความกล้าหาญ ความไม่เห็นแก่ตัว ความรักหมุ่คณะ ความยุติธรรม และความซื่อสัตย์
 ข้อสอบวัดคุณลักษณะละ 15 ข้อ รวม 120 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 40 นาที กลุ่มตัวอย่างเป็น
 นักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 720 คน โดยใช้วิธี
 สุ่มแบบธรรมดา วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบ 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจ
 จำแนกของแบบทดสอบคัดเลือกพร้อมทั้งปรับปรุงข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาค่า
 อำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้งและคัดเลือกข้อสอบ และการทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาค่า
 ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ ผลการศึกษาพบว่า
 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าความเชื่อมั่นของแบบ
 ทสอบคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ 0.7111 ถึง 0.822 ค่าความเชื่อมั่น
 ทั้งฉบับมีค่า 0.925 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ
 แบบทดสอบหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้วพบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบ โดยการหาค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ กับคะแนน
 จากการสังเกตของครูร่วมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน พบว่า มีความเที่ยงตรงตามสภาพสูงอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านอยู่
 ระหว่าง 0.424 ถึง 0.734 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบ
 ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.679 ถึง 0.855 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กนกวลี เอ่งฉ้วน (2529) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัด
 บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา โดยทำการศึกษาวิจัยจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัด
 บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาที่มีคุณภาพสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา กลุ่มตัวอย่าง
 ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ 4 แห่ง ปีการศึกษา 2529
 จำนวน 575 คน เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกเป็น
 รายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 2.8536 - 11.6832 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยใช้สูตร
 สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ .7895 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ ค่าความเที่ยงตรง
 เชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว พบว่าแบบทดสอบมีความ
 เที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงนุช มธุรส (2533) ได้ทำการศึกษาบุคลิกภาพนักกีฬาประเภททีมที่เข้าร่วมการ
 แข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ที่จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2532 เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางด้าน
 ความวิตกกังวล ลักษณะนิสัยในการเล่นกีฬา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า นักกีฬาหญิงมี
 ความวิตกกังวลสูงกว่านักกีฬาชาย แต่นักกีฬาชายมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักกีฬาหญิง
 สำหรับนิสัยในการเล่นกีฬา นักกีฬาทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกัน

ธีรเดช ฉายอรุณ (2534) ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รัต โดยแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) พบว่า นิสิตชายมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพด้านอารมณ์อ่อนไหว (C^-) ด้านสุขุมมีสติ (F^-) ด้านจิตใจหวาดระแวง (L^+) ด้านจิตใจหวาดหวั่น (O^+) และค่อนข้างที่จะมีบุคลิกภาพด้านฉลาดมีเสน่ห์เหลี่ยม (N^+) นิสิตหญิงมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพด้านไว้ตัว (A^-) ด้านอารมณ์อ่อนไหว (C^-) ด้านจิตใจมั่นคง (I^-) ด้านจิตใจหวาดระแวง (L^+) ด้านจิตใจหวาดหวั่น (O^+) ด้านฉลาดมีเสน่ห์เหลี่ยม (N^+) ด้านนักทดลอง (Q_1^+) และค่อนข้างที่จะมีบุคลิกภาพ (F^-) ด้านสุขุมมีสติ และได้เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ซึ่งมีความแตกต่างจากเกณฑ์ปกติที่ Cattell ได้สร้างขึ้น

ศรุตี ศรีจันทร์วงศ์ (2536) ศึกษาการระบุนสาเหตุของความล้มเหลวและความล้มเหลวในสถานการณ์การกีฬาของนักกีฬาชายและนักกีฬาหญิงประเภทบุคคล ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 20 พุทธศักราช 2536 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการระบุนสาเหตุของความล้มเหลวและความล้มเหลวในสถานการณ์การกีฬาของนักกีฬาชายและนักกีฬาหญิงประเภทบุคคล พบว่า การระบุนสาเหตุไปสู่โชคกับความพยายาม ของนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จกับนักกีฬาที่ประสบความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน ส่วนการระบุนสาเหตุไปสู่สภาพการแข่งขัน ความยากของงาน ความอดทนของโค้ช อารมณ์ ความพยายามชั่วขณะ ความสามารถ นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จสูงกว่านักกีฬาที่ประสบความล้มเหลว และนักกีฬาชายสูงกว่านักกีฬาหญิงเป็นส่วนมาก

กรมวิชาการ (2538) ได้กล่าวไว้ใน “บุคลิกภาพของนักกีฬา” ว่า มีงานวิจัยชิ้นหนึ่งได้เปรียบเทียบนักกีฬาประเภททีมกับประเภทบุคคล พบว่านักกีฬาทั้งสองประเภทมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด คือ นักกีฬาประเภททีมชาย มีระเบียบวินัย ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อ่อนน้อมต่อมตน อดทน แต่ประเภทบุคคลชายไม่ค่อยมีระเบียบ อิสระ ก้าวร้าว นักกีฬาประเภททีมหญิง ไม่ชอบแสดงออก ไม่ชอบเสี่ยง ความรู้สึกในการรับรู้ช้า ส่วนประเภทบุคคลหญิงกลับชอบแสดงออก ชอบเสี่ยง ความรู้สึกไว เก็บตัว อารมณ์รุนแรง และเป็นตัวของตัวเอง

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมออกมาทั้งลักษณะภายนอกที่มองเห็น และลักษณะที่แสดงออกทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ถือว่าเป็นบุคลิกภาพทั้งสิ้น

บุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของบุคคลในการเลือกประกอบกิจกรรมต่าง ๆ การกีฬาเป็นกิจกรรมที่ต้องการบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นนักกีฬาที่ดีเช่นกัน